

Op jezelf

“Schoenen uit, alsjeblieft”, klinkt bij binnenkomst. Een goed Oost-Europees gebruik, zegt student psychologie Jasmina Kajtazović lachend.

P4

Einstein Telescoop

Bodemonderzoek is “complexe puzzel”. Hoe geschikt is de Limburgse bodem voor de bouw van een gigantische detector?

P6-7

observant

Nr29

ONAFHANKELIJK WEEKBLAD UNIVERSITEIT MAASTRICHT

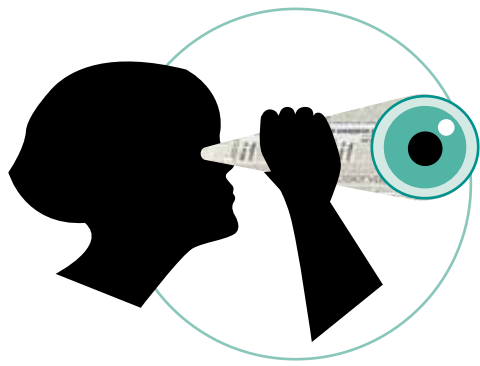
JRG 43 / 8 JUNI 2023

The illustration shows a recycling bin with a dark interior. At the top, it says 'General waste' and 'Restafval' with a trash can icon. At the bottom, it says 'Restafval' and 'General waste' with a trash can icon. Various items are scattered inside: a banana, a paper cup, a glass bottle, a plastic bottle, a fork, a knife, a spoon, a heart-shaped candy, a round candy, a bunch of grapes, a small container, and a piece of paper. Callout boxes provide instructions: 'Deze mag straks in de nieuwe GFT-bak' (This can go in the new GFT bin), 'Heel goed, koffiebekers horen bij het restafval' (Very good, coffee cups belong to the rest waste), and 'Brenge die even de glasbak?' (Bring these to the glass bin?).

Zie p5

Illustratie: Simone Golob

Riki Janssen

redactioneel

Ik vrees dat die verdediging wel een tandje minder had gekund

Onze stagiaire nam afgelopen maandag na twee maanden afscheid. De tijd vloog voorbij, ze paste goed in het team, schreef een aantal artikelen, wist goed om te gaan met de kritiek en leerde veel, zoals ze zelf concludeerde. Onder andere dat het vak van journalist hoogstwaarschijnlijk toch niet het hare is. En nee, dat is geen mislukking, zoals ze een fractie van een seconde dacht. Het is juist wijsheid: ontdekken wat je niet wilt, waar uiteindelijk toch niet je passie ligt. Ze kreeg een cadeautje: een mooi schrift met nog mooiere woorden en wensen van het hele team. Een ding staat als een paal boven water: ze komt er wel, kwaliteiten en inzet te over.

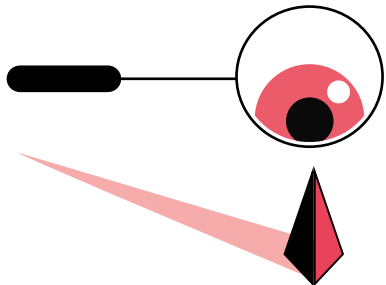
Een dag later op dinsdag waren er sollicitatiegesprekken met (bijna) afgestudeerden die vermoeden of zelfs zeker weten

dat ze journalist willen worden en daarom solliciteerden op de functie van junior-journalist. Ik zag mezelf weer, begin jaren negentig, lopend over de Servaasbrug in de vroege ochtend, op weg naar een zaal in het huidige rechtgebouw aan de Bouillonstraat. Ook ik wilde journalist worden, sterker nog, ik was in mijn ogen al journalist, ik schreef al een tijdje artikelen als freelancer. Met de zenuwen in mijn lijf nam ik plaats aan tafel. Ik kan me weinig herinneren van het gesprek, behalve een ding: er kwam kritiek op een van mijn artikelen waar ik zelf trots op was. Ik aarzelde geen moment en verdedigde mijn tekst, ik had immers over iedere zin goed nagedacht en de goedkeuring van mijn eerste leermeester (in Nijmegen) gehad. Of ik gelijk had? Ik heb geen idee, ik vrees dat die verdediging wel een tandje minder had

gekund. Wat ik wel weet is dat ik de jaren erna heel veel heb geleerd: over interviewen, schrijven, omgaan met kritiek, werken in een team en later over leidinggeven. En dat ik nog steeds bijleer. Af en toe wordt mijn eerste optreden nog wel eens aangehaald. Met veel gegriinnik en knipogen.

Zittend aan de andere kant van de tafel met mijn collega's CF en WD deze week, waren we het snel eens wat we zoeken in een junior: de wil en capaciteit om te leren, enthousiasme voor het vak en een prettig mens. Twee sollicitanten scoorden hoog op alle fronten. Met hen gaan we in zee. Spannend en leuk, voor hen en voor ons.

Wekelijks schrijft de hoofdredacteur van Observant over de belevenissen op de redactie.

splinters

Een grappig voorval, een opvallend nieuwtje, iets interessants wat elders in het land gebeurde: het staat in deze rubriek.

Zwemmende vrouwen

Vindt u de tekeningen in *Observant* ook zo leuk? Vaak zijn ze gemaakt door onze grafisch vormgever en illustrator Simone Golob. Maar ze kan meer dan dat – en het resultaat is nu te zien in Hae (St. Jacobsstraat 5).

Geïnspireerd door vele vakanties aan de Griekse kust, tekende Golob zwemmende vrouwen op houten panelen, daarbij gebruikmakend van de natuurlijke lijnen in het hout om diepte, beweging en textuur toe te voegen. De figuren, getekend met potlood, soms gevefd met acryl of geprint op het hout, dobberen, duiken of komen juist omhoog in het water. Een reeks iconen noemt Golob het, een knipoog naar de Griekse religieuze iconen, die voor haar symbool staan voor "veerkracht, gratie en de band met de natuur."

De tentoonstelling Daily Icons loopt nog tot en met dinsdag 13 juni.

Sneller eten dankzij saus

"Niet zo schrokken!" Wie heeft het wel eens naar z'n hoofd geslingerd gekregen als kind of tiener? Rustig eten is beleefder én gezonder. Langzamer kauwen geeft de hersenen de tijd om het signaal 'vol' door te geven aan de maag, waardoor je minder eet. Maar wat beïnvloedt nu of mensen snel of langzaam eten? Daar doet de Wageningse promovenda Lise Heuven onderzoek naar.

Hoe zachter het eten, des te makkelijker glijdt het naar binnen. Dat was al bekend. Maar Heuven laat zien dat maar een deel van de maaltijd zachtgekookt hoeft te zijn om toch sneller te eten. In haar onderzoek aten mensen hardgekookte wortels langzamer dan wanneer diezelfde wortels door de zachte pasta waren geroerd. Komt er nog een sausje bij dan gaat de eetsnelheid met 30 procent omhoog. Wil je dat mensen langzamer of juist sneller eten, dan zul je dus de hele maaltijd moeten aanpakken.

Zo kan men maaltijden bereiden voor verschillende doelgroepen, zegt Heuven tegen zusterblad *Resource*. Een salade met harde groenten voor de mensen met overgewicht en puree voor de ouderen en kinderen die wel wat meer mogen eten.

Rolstoel (on)vriendelijk

Hoe toegankelijk is de universiteit voor mensen met een functiebeperking? Dat vroegen zowel de redactie van het Wageningse universiteitsblad *Resource* als het Leidse *Mare* zich af. Wageningen University&Research komt er goed vanaf. Masterstudent Soe Mattijssen, die sinds haar twaalfde in een rolstoel zit, geeft de universiteit een 8,5 voor toegankelijkheid. Hoe anders is dat in Leiden. Een student die gebruik maakt van een rolstoel werd tijdens een brandoefening aan haar lot overgelaten omdat niemand haar kon helpen evacueren. "Bij een echte brand was ik de Sjaak geweest", zegt ze tegen *Mare*. Een 'geluk' bij een ongeluk: vaak komt ze het gebouw überhaupt niet in. "Met een drempelloos gebouw zou ik al heel blij zijn. En is er al sprake van toegankelijkheid, dan moet ik vaak nog via allerlei kruip- en sluiproutes de lift zien te vinden om bij mijn lokaal te komen."

Een andere student werd vanwege haar beperking door een docent buitengesloten van een excursie. Door haar fybromyalgie kan ze niet ver lopen en gebruikt ze soms een rolstoel. "Ik zou een schande zijn tegenover de gidsen die we zouden ontmoeten, kennelijk zijn dat allemaal hoge piefen. Ook zei ze dat ik ervoor zou zorgen dat de hele groep te laat zou komen bij alle activiteiten." Ze heeft inmiddels haar studie tijdelijk stopgezet. "Ik heb spijt dat ik in Leiden ben gaan studeren."

Universiteitsraad discussieert over norm bindend studieadvies

“Als je de lat in het eerste jaar lager legt, komt er meer druk in het tweede jaar”

Het college van bestuur ziet net als de andere universiteiten in het land weinig in de verlaging van de BSA-norm naar 30 (van de in totaal 60) studiepunten. Ook studenten in de universiteitsraad zijn niet echt enthousiast over de plannen van minister Dijkgraaf die de studiedruk moeten verminderen.

In Maastricht hebben twee faculteiten geen bsa, vertelde rector Pamela Habibovic: Health Medicine and Life sciences en rechten. Bij de FHML “past het niet bij het toetsysteem” (programmatisch toetsen), bij rechten loopt nu een pilot waarbij het bsa (bij een negatief advies moet de student vertrekken) is vervangen door een studieadvies dat *niet* bindend is. Er zijn nog geen harde resultaten, liet de rector weten, maar het lijkt erop dat rechtenstudenten die te horen krijgen dat de studie niet bij hen past, vaak toch blijven.

De norm bij de andere Maastrichtse faculteiten cirkelt rondom de 45 punten, net als bij de meeste andere universiteiten in het land. Alleen de Rotterdamse Erasmus Unversiteit springt eruit: daar moet een eerstejaars student alle 60 ECTS punten halen om door te mogen.

Het bsa is ooit in het leven geroepen om zo snel mogelijk te achterhalen of een student op de juiste plek zit. Is dat niet het geval en de student gaat toch door en haalt alsnog de eindstreep niet, dan kost dat de instelling geld. Uit onderzoek van de verzamelde universiteiten (UNL) blijkt dat de uitval van studenten (zo'n 13 procent met een bsa van 45) in opleidingen met een bsa niet groter is, maar wel sneller, legde Habibovic uit.

Geen van de studentraadsleden blijkt pal achter het voorstel van de minister te staan. Charles de Groot (NovUM) steunt het college van bestuur: 30 studiepunten is te weinig, 45 is oké. Net als Noël Capetti (DOPE) die wees op de gevolgen:

Illustratie: Simone Golob

“Als je de lat in het eerste jaar lager legt, komt er meer druk in het tweede jaar.” En ook dat is slecht voor het studentenwelzijn, toch de reden waarom Dijkgraaf nu met de plannen komt.

Annefleur Bruin (DOPE) vindt 30 punten aan de lage kant, betoogde ze, maar er mag wel wat meer flexibiliteit komen, het getal van 45 is

voor haar niet heilig. Wat haar zorgen baart is het feit dat een student die wordt weggestuurd zich de komende jaren niet mag inschrijven voor dezelfde studie aan dezelfde universiteit. De rector begrijpt die regel wel: “Waarom zou het een volgende keer wel lukken?” Ook vanuit het wetenschappelijk personeel was er bijval voor de opstelling van het college van bestuur. Luana Russo: “Als studenten dan na jaren eindelijk aan hun scriptie toekomen, blijkt dat meer dan eens een bijna onmogelijke hobbel en kan het lang duren voor de studie wordt afgerond. Dat geeft frustratie, bij studenten en de staf. Het is goed dat er in het eerste jaar een drempel is.”

Riki Janssen

Oud-student schrijft reisverhaal over Maastricht

Als het aan Frederiek Lommen, oud-student rechten en cultuur- en wetenschapsstudies, ligt, gaat iedere toerist en inwoner van Maastricht aan de wandel in deze stad. Ze is in elk geval zelf op pad gegaan met als resultaat het boek *Sterrenstad- Dwars door Maastricht*. Afgelopen zaterdag presenteerde ze het in boekhandel De Tribune.

Witte huisjes Trichterveld Foto: Frederiek Lommen

Wie denkt: ‘Ik ken de Maastrichtse hotspots wel’, zoals het Vrijthof, Onze Lieve Vrouweplein, Stadspark en Pietersberg, zal verrast zijn door de vele (andere) stadsdelen die Lommen ontdekte. Zoals Trichterveld, een van de drie buurten in Mariaberg, ook wel bekend als de wijk met de ‘witte huisjes’. Daar bezoekt ze een kleine wijngaard. “Als ik op een namiddag terugkeer van de supermarkt, en me voor de zoveelste keer afvraag van wie deze druivenranken zijn, opent een vader met zijn zootje de poort. ‘Bent u de eigenaar?’ vraag ik. ‘Ik woon hier ja, maar mijn schoonvader is de eigenaar. Kom maar even kijken!’”, schrijft Lommen.

Even later zit ze aan de keukentafel bij de wijnboer van wijndomein Annadal.

Sterrenstad is een gids met fraaie foto's en veel achtergrondinformatie: waar komt de naam ‘Casino’ Slavante vandaan? Wanneer is het treinstation in Maastricht gebouwd? Hoe heette de keramiekkamp die de deuren sloot in de jaren tachtig van de vorige eeuw? Wat is ‘het Pottemenneke’ midden op de centrale rotonde van de wijk Malpertuis?

Met kleine anekdotes maakt Lommen het boek persoonlijk. Lopend over de golfbaan op Dous-

berg wordt ze bijvoorbeeld weggejaagd door een koppel, en dat terwijl het een officieel wandelpad is: “Een eindje verderop zie ik een groot gat in het hek. Achter het hek zie ik de contouren van een woonwagenkamp. Het verschil kan niet groter zijn. Ik ben geïrriteerd door de arrogantie van het golf-echtpaar en hoop stiekem dat de kinderen van dit kamp af en toe door het gat in het hek kruipen om op de golfbaan te spelen.”

WD

Sterrenstad. Uitgeverij Passionate Nomads. 194 pagina's. Prijs: 20,95 euro

Wiens normaal?

In 2015 liep ik als coassistent Sociale Geneeskunde stage bij de GGD. De dagen waren divers en indrukwekkend: ik reed mee in spoedritten met de ambulance, schouwde met de forensisch arts, en bezocht scholen met jeugdartsen. Dat laatste maakte de meeste indruk. Na het bijwonen van een gesprek met ouders over het gedrag van hun kind, sprak de arts me toe: “Ik zag je gezicht, Stephanie, maar realiseer je dat hun ‘normaal’ mogelijk anders is dan wat jij als ‘normaal’ interpreteert. Er bestaan veel verschillende soorten ‘normaal.’” Ik realiseerde me dat mijn eigen referentiekader voor gedrag en opvoeding leidend was. En dat ik, naast de hechte en veilige omgeving waarin ik was opgegroeid, ook niet zoveel anders gezien had. Sindsdien ben ik me hier vaker van bewust. Maar door de maatschappelijke bubbel waarin ik me begeef, moet ik bekennen dat ik dit ook weleens dreig te vergeten. Totdat het plots weer naar boven drijft: op vakanties, waar ik word ondergedompeld in nieuwe culturen en andermans ‘normale’ leefomgeving en -stijl. Voor die ander normaal, maar hoe denkt die ander dan eigenlijk over mij? Als het normaal wordt gevormd door de omgeving, ervaringen en gestelde normen en waarden, dan verwondert die ander zich vast ook.

Ik houd van dit soort gewaarwordingen, aangewakkerd door de rust van vakantie. Thuis betrap ik me er vaak weer op hoe ik me kan verbazen en vergissen over het ‘normaal’ van een ander. Recent weer, door in een ander ziekenhuis met andere mensen te gaan werken. Er moeten zich dan weer bepaalde situaties voordoen voordat ik uit mijn ‘eigen’ zone stap. Dat ik meer bewust ben van een ander ‘normaal’ voelt goed, zowel voor het leveren van de beste patiëntenzorg en het doen van onderzoek in een sociaal wetenschappelijk domein. Ik eindig mijn periode als columnist graag met een oproep: neem eens de tijd om een ‘ander normaal’ gewaar te worden in uw zomer.

Stephanie Meeuwissen,
arts-assistent Interne Geneeskunde in het MUMC+ en onderzoeker bij de School of Health Professions Education

serie op jezelf

“Ik heb nu meer vrijheid, waardoor het plezier terug is”

Foto: Ellen Oosterhof

Jasmina Kajtazović (21 jaar, Sloveens-Bosnisch), tweedejaars bachelorstudent Psychology, betaalt 340 euro per maand voor een kamer van 12 m² in Heer.

“Schoenen uit, alsjeblieft”, klinkt het bij het betreden van de kamer van Jasmina Kajtazović. Een goed Oost-Europees gebruik, zegt ze lachend. “Toen ik hier net kwam, verbaasde het me dat Nederlanders dat niet doen. Je huis blijft schoner en het voelt fijn. In Slovenië en Bosnië doet iedereen het.” Van die twee landen weet Kajtazović dan ook veel af. Haar ouders zijn Bosnisch, maar ze

is zelf geboren en getogen in Slovenië. Haar vader emigreerde op zijn zeventiende naar het land voor werk, haar moeder volgde hem na de Bosnische Burgeroorlog in de jaren '90. “Als mensen me vragen waar ik vandaan kom, vind ik dat lastig uit te leggen. Ik heb een Sloveens paspoort, maar helemaal Sloveens voel ik me niet. Liever noem ik mezelf Bosnisch, maar in dat land heb ik

maar weinig tijd doorgebracht en bovendien spreek ik de taal niet zo goed als Sloveens – met mijn ouders spreek ik een mix tussen de twee talen. Wat dat betreft is het vervelend dat Nederlanders de Balkan vaak als één pot nat beschouwen. Terwijl er grote verschillen bestaan tussen de landen.” Twee jaar geleden verhuisde ze naar Maastricht. Al sinds haar tienerjaren wist ze dat

ze in het buitenland wilde gaan studeren. “Dat leek mij een heel goede ervaring. Ik koos bewust voor een middelbare school die internationaal georiënteerd is, met veel les in het Engels.” In eerste instantie wilde ze naar Schotland, maar door de Brexit werd het uiteindelijk Maastricht. “Omdat psychologie hier goed aangeschreven staat. Bovendien kende ik via mijn school iemand die hier al studeerde. Zij kon me allerlei praktische tips geven voor de verhuizing.”

Te voet

Op afstand – de bezichtiging verliep via een videoverbinding – vond ze al in juni een kamer. “Daar was ik erg blij mee. Zeker toen ik later zag dat veel andere studenten minder geluk hadden tijdens hun zoektocht. Van een vriendin van mijn middelbare school, die naar Groningen ging, hoorde ik dat ze met twintig anderen in een boerderij ver buiten de stad verbleef.”

Veel voorwaarden aan de kamer stelde ze niet, maar wel dat hij dicht bij haar faculteit in Randwyck moest liggen. “Zodat ik er te voet naartoe kan”, lacht ze. “Fietsen heb ik nooit leuk gevonden. Zeker sinds een schooltripje waarbij ik de langzaamste van de hele groep bleek en ook nog een paar keer viel.”

Een paar grote vlekken op het plafond herinneren aan een stoeve eerste periode in de woning. “Het dak werd vervangen, net in een tijd dat het ontzettend veel regende. Dat zorgde voor lekkages en schimmel in het huis.” Inmiddels is het euvel verholpen en woont ze er graag. Met haar twee huisgenoten (“er is ook nog een derde, maar dat is een groot mysterie: in twee jaar tijd heeft nog nooit iemand hem gezien, maar het licht brandt soms wel”) kan ze het goed vinden. “Zij komen uit Bulgarije. Onze culturen blijken verrassend veel overeenkomsten te hebben, van muziek tot traditionele gerechten en drankjes.”

Portretjes

De muren van de kamer zijn versierd met zelfgemaakte tekeningen en schilderijtjes, met name van gezichten. “Als kind hield ik niet zo van sporten, maar vond ik het leuk om creatief bezig te zijn. Het begon met het tekenen van gezichten van beroemdheden, je merkt meteen of het goed gelukt is.” Haar ouders waren onder de indruk van haar talent en pronkten ermee bij vrienden en familie. Voor verjaardagen moest ze als cadeau portretjes van hen tekenen. “Daardoor verloor ik wel motivatie. Ik kreeg vaak te horen dat het nog niet genoeg leek en ik opnieuw moest beginnen. Gelukkig heb ik nu de vrijheid om te tekenen wat ik wil, waardoor het plezier terug is.”

Onlangs exposeerde ze haar werk voor het eerst. Tijdens een benefietactie voor de slachtoffers van de aardbevingen in Turkije en Syrië hingen er een vijftal tekeningen in de Sustainability Hub. “Dat was erg spannend. Toen ik het toezegde, was nog niet alles af. Ik heb toen flink doorgewerkt. Dat was een fijne ervaring, een bevestiging dat het mij lukt om dit zelfstandig te doen. En de reacties waren ook heel positief.”

Dennis Vaendel

UM gaat strijd met restafval aan Speciale bakken voor GFT-afval en betere communicatie

Blauw voor papier, oranje voor plastic en grijs voor restafval. De verschillende prullenbakken staan al jaren op de Universiteit Maastricht, maar het afval scheiden gaat nog niet altijd even goed, blijkt uit een analyse van afvalmanagementbedrijf PreZero. Met groene GFT-bakken en betere communicatie hoopt men dit probleem aan te pakken.

Tekst: Cleo Freriks

PreZero dook vorig jaar de universitaire vuilnisbakken in en kwam tot de conclusie dat bijna 50 procent van het restafval uit recyclebare stoffen bestaat. Zonde dus, want afval uit deze bak gaat de verbrandingsoven in. Een projectgroep aan de UM kijkt nu hoe het beter kan. Vooral op etensresten is veel winst te behalen, concludeert PreZero. Dat wordt op dit moment alleen gescheiden opgehaald als er een officiële keuken is (bijvoorbeeld bij de mensa). Dus komen er GFT-bakken, te beginnen bij de Faculty of Arts and Social Sciences. Later komen er op meer locaties bakken, maar niet overal; alleen daar waar er genoeg fruitschillen en andere etensresten worden weggegooid. "Het wordt maatwerk", zegt Peter Hamers, contractmanager afval aan de UM. Zorgen over stank en vliegjes zijn niet nodig. "De bakken krijgen een deksel en worden dagelijks geleegd."

Tissues

De grootste 'boosdoener' binnen het restafval zijn 'recyclebare' papieren tissues die op de toiletten hangen om je handen af te drogen. Waarom worden die niet aangepakt? "Er is op dit moment geen verwerker voor gebruikte papieren tissues. Ze mogen niet bij het gewone papier. Op een gegeven moment kun je papier niet meer recyclen en tissues zitten zo'n beetje in de laatste fase", zegt Hamers. Maar, in de toe-

komst zou het wellicht wel mogelijk zijn. "Op de Vrije Universiteit Amsterdam loopt al een pilot om tissues apart in te zamelen", vertelt Céline Knubben, projectmanager bij PreZero.

Pizzadozen

Dan zijn er de andere bakken: oranje voor schone plastic verpakkingen en drankkartons en blauw voor oud papier en karton. Daar gaat nog het nodige mis, vertelt Knubben. "Pizzadozen bij het oud papier – daar kunnen wij niks mee. Het vet van de pizza trekt in het karton en dan kun je het niet meer recyclen."

Soms kan één product de boel verstoren.

"Er is een energiedrankje dat populair is onder studenten, dat komt in een glazen flesje", zegt Rabbe Dormans, adviseur milieu en duurzaamheid aan de UM.

Dus duikt er glas op in het rest- en plastic afval. "We hebben de cateraar gevraagd of die een concurrerend drankje kan aanbieden, zodat studenten het bij hen kopen in plaats van in de supermarkt." Bij FASoS bedacht koffiebar Bandito Espresso, die ook drankjes in glazen flesjes verkoopt, een creatieve oplossing: zij zamen het in en de schoonmakers brengen het glas naar de glasbak in ruil voor een gratis kopje koffie.

Schone afvalstroom

De UM streeft ernaar dat in 2026 55 procent van het afval gerecycled wordt, nu is dat 42 procent. Bij alle vuilnisbakken komen in het najaar borden met daarop wat er wel en niet in mag. "Het is soms ook verwarrend", zegt Hamers. "Blik mag in de gemeentebakken op milieuperrons bijvoorbeeld wel bij de plastic verpakkingen en de drinkkartons, maar bij zakelijke klanten zoals de UM sinds dit jaar niet meer." Knubben heeft nog wel een algemene tip: bij twijfel, gooi het bij het restafval. "Dan blijft de afvalstroom schoon en kunnen we het in ieder geval recyclen." Ze wil ook nog even een mythe de wereld uithelpen: "Als de afvalstroom schoon is wordt het altijd gerecycled, we gooien het afval nooit op één hoop zoals mensen wel eens denken."

Uiteindelijk gaat het terugdringen van restafval niet alleen over recyclen, zegt Knubben. Daarom heeft PreZero ook al workshops duurzaam inkopen aan de UM gegeven. "Refuse, reduce, reuse, recycle. Pak geen vijf tissues, met twee krijg je je handen ook droog. Neem een fles water mee van thuis, gebruik verpakkingen voor iets anders. Kijk kritisch naar wat je koopt."

Wie is de heks?

Als klein meisje leerde ik hoe een heks eruitziet: een kwaadaardige, alleenstaande, oudere vrouw, met mysterieuze kennis en krachten (denk: ketel met toverdrank, vliegende bezem). Dit beeld bestaat overal. Ik kwam het voornamelijk tegen in boeken en films: de vergiftigde appel in Sneeuwwitje, het spinnewiel in Doornroosje, het snoephuis in Hans en Grietje. De heks is iemand om bang voor te zijn. Wat de sprookjes me ook leerden: met de heks moet het slecht aflopen.

Vorige week was er een nationale actiedag ter herdenking van de slachtoffers van de heksenvervolging. Ook in Maastricht werden er witte bloemen neergelegd. In Nederland zijn zo'n 250 'heksen' verbrand, waarvan ongeveer 70 in Roermond, de stad waar ik vandaan kom. In Maastricht gebeurde dat een stuk minder, maar elk geval is er een te veel. Want de redenen om destijds iemand als heks te bestempelen – kennis van natuurgeneeskunde, bijvoorbeeld, of seks hebben voor het huwelijk – zijn totaal uit verhouding met de gevolgen, namelijk marteling of moord. Waarom het stereotype beeld van de heks als oude, gemene vrouw nog steeds zo aanwezig is in onze cultuur, nog steeds zo onbetwist blijft, is mij een raadsel. Op de website van het nationale heksenmonument, dat de acties organiseerde, staat: 'De heksenjacht is de enige grootschalige historische moordpartij waar we nog lollig over doen.'

Ik ben blij dat er met deze actie een beetje verandering komt. Hoewel de heksenprocessen zich lang geleden afspeelden, zijn de gevolgen nog steeds voelbaar. De heksen in de sprookjes zijn, naast kwaadaardig, vaak ook intelligent en machtig of ambitieus. Vrouwen met ambitie worden nu nog steeds als heks bestempeld, politici zoals Sigrid Kaag – bij haar aftreden als minister van Buitenlandse Zaken verzon Geert Wilders de hashtag #hexit – of Kauthar Bouchalikh. Gelukkig staan we daar nu bij stil; niet alleen bij het grote onrecht van de heksenvervolgingen, maar ook bij de langdurige, subtielere gevolgen ervan: de impact die het had op hoe we vrouwen tegenwoordig zien. De heks in het verhaal is vaak net zo (of zelfs meer) bewonderenswaardig als de prinses, weet ik nu.

*Puck Füsers,
net afgestudeerd aan
het University College Maastricht*

Bodemonderzoek Einstein Telescoop gaat een nieuwe fase in

PUZZELEN OP 250 METER DIEPTE

Komt het miljardenproject Einstein Telescoop naar Limburg? Over ongeveer twee jaar valt het besluit. Een belangrijke vraag daarbij: hoe geschikt is de bodem eigenlijk voor de bouw van een kilometerslange, ondergrondse detector? Een grootschalige studie moet duidelijkheid bieden. "Dit is een zeer complexe puzzel."

Tekst: Dennis Vaendel **Foto:** Observant **Illustratie:** T. Balder/Nikhef

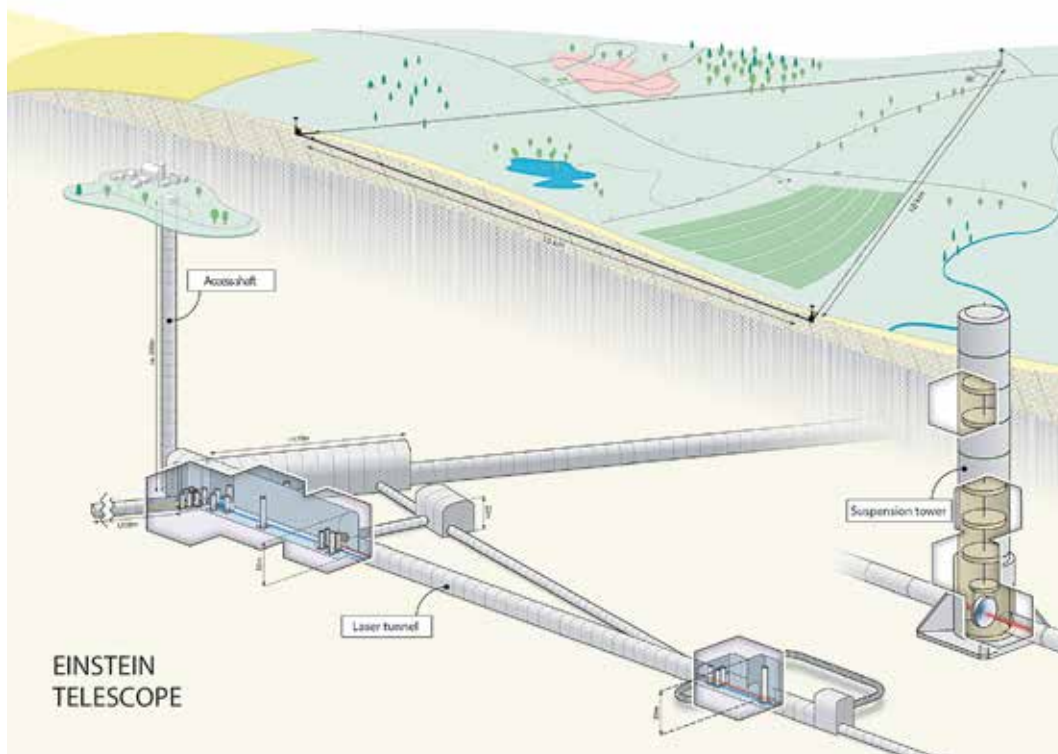
"Alsof je net een rolletje mentos in een fles cola hebt gegoid", zegt geoloog Bjorn Vink, wijzend naar een metershoge boorinstallatie die onder hoge druk gesteente uit de grond omhoog spuit. Sinds eind mei staat het gevaarte hier, in een weiland naast het Waalse dorpje Aubel, een paar kilometer van de Nederlandse grens. Het doel: een 'hap' uit de bodem nemen, om te achterhalen hoe die er op grote diepte uitziet. De teller staat inmiddels op tien meter, maar uiteindelijk moet de boor tot minstens 250 meter diepte reiken. Met een diameter van nog geen

veertig centimeter vormt het gat slechts een speldenprikje in het landschap. De boring trapt een nieuwe fase af in het bodemonderzoek van E-TEST, een project waarin Nederland, België en Duitsland samenwerken om de mogelijke komst van de Einstein Telescoop naar het grensgebied voor te bereiden. Dit paar miljard kostende observatorium voor minieme trillingen in de ruimtetijd, zogeheten zwaartekrachtsgolven, moet een nieuwe blik op het universum gaan werpen. Eind 2025 of 2026 valt de beslissing of de

ondergrondse detector hier gebouwd gaat worden, of dat concurrent Sardinië aan het langste eind trekt. Beide locaties schermen met een gunstige geologie: een 'stille', trillingsarme bodem, waarin de gevoelige apparatuur ongestoord zijn werk kan doen. Het Zuid-Limburgse Heuvelland dankt dit aan een combinatie van een zachte bovenlaag – de mergel – met een harde, rotsachtige ondergrond, wat samen voor een demping van de bovengrondse ruis zorgt. Maar hoe geschikt deze bodem is voor de bouw van een gigantisch tunnelstelsel, voor

een driehoekige detector met zijden van tien kilometer, op twee- tot driehonderd meter diepte? En op welke plek dat dan precies moet gebeuren? Niemand nog die het zeker weet. "Het is een gebied dat niet of nauwelijks onderzocht is", vertelt Vink, die namens wetenschappelijk instituut Nikhef voor het aan de Universiteit Maastricht gevestigde projectbureau van de Einstein Telescoop werkt en betrokken is bij E-TEST. Aan de randen is er door mijnbouw in het verleden wel de nodige kennis over de bodem vergaard, maar het zoekgebied zelf – ruwweg

Zo moet de Einstein Telescoop er uit gaan zien: een driehoek met zijden van tien kilometer op ruwweg 250 meter diepte

de driehoek tussen Aken, Luik en Maastricht – is vooralsnog een blinde vlek.

Tropische zee

Vooruit, een aantal eerdere onderzoeken, waaronder boringen bij de dorpen Banholt en Epen, hebben de afgelopen paar jaar wel voor wát inzicht gezorgd. “Maar uiteindelijk ging dat vooral om het testen van de techniek. Nu zijn we klaar om erachter te komen hoe het écht zit.” Tempo maken is geen overbodige luxe, want het *bidbook* - en dus een concreet idee van wat er mogelijk is in dit gebied - moet over zo'n twee tot drie jaar op tafel liggen. Grondboringen, zoals hier in Aubel, vormen daarbij een belangrijk onderdeel. De huidige boring is nog in opdracht van de Universiteit Luik, maar onder leiding van het projectbureau ET verschijnen er de komende tijd “in eerste instantie tien, maar waarschijnlijk nog veel meer” van zulke honderden meters diepe boorgaten op verschillende plekken in de regio. “Uiteraard gepaard met de benodigde vergunningen en communicatie met de omgeving”, haast Vink zich erbij te zeggen. Met ieder ‘speldenprikje’ wordt de lokale situatie duidelijk, en de ondergrondse kaart van het gebied steeds verder ingevuld.

“Al is dit wel een uitzonderlijk groot gat, omdat hier nog speciale meetapparatuur naar beneden gaat”, zegt Vink boven het geluid van de machines uit. De andere boorgaten zullen veel smaller worden, nog geen tien centimeter in doorsnee. “Zoals die daar”, wijst Vink naar een gat enkele meters verderop, dat vorige week is geboord en inmiddels afgedekt met een

afgesloten koker (“voor de veiligheid van de paarden die na afloop van het onderzoek weer terugkeren in deze weide”).

Daar stuitte men al meteen op een verrassing: op 27 meter diepte bleek een laag hardsteen te zitten. “Het materiaal waar de beroemde blauwgrijze vensterbankjes, maar bijvoorbeeld ook delen van de Sint Servaasbrug, van zijn gemaakt. Dat is een hele oude grondlaag, zo'n 340 miljoen jaar geleden gevormd, toen dit gebied zich rond de evenaar bevond. Op deze plek was er een ondiepe zee, aangezien dit type gesteente ontstaat door afzettingen op de bodem van zulke wateren, die barstten van het leven.” Bij eerdere boringen een paar kilometer verderop trof men geen hardsteen aan. “En ik verwacht dat je 'm ook niet terugvindt onder die heuvel honderd meter verderop. Op die plekken was er toen waarschijnlijk een eiland of een klif. Bovendien lijkt deze laag een stukje verderop weer dieper de grond in te duiken.”

Botsende auto's

Het illustreert waarom de studie zo uitdagend is. Niet alleen is de bodem hier een lappendeken van verschillende grondlagen – ieder met zijn eigen eigenschappen zoals samenstelling en stevigheid – maar deze varieert ook nog eens sterk van locatie tot locatie. Een krukelzone, zo beschrijft Vink het, alsof België en Nederland twee auto's zijn die tegen elkaar zijn gereden. “Door de botsing tussen het Afrikaanse en Europese continent schuift dit gebied langzaam in elkaar, een proces dat al vele miljoenen jaren duurt. Stukken grond worden hierbij constant omhoog en omlaag

geduwd. Oudere gesteentes schuiven over jongere heen en andersom. Grondlagen die ooit recht waren, golven nu chaotisch door de bodem. Op sommige plekken ontbreken ze zelfs helemaal.”

En laat nu niet iedere grondlaag geschikt zijn voor het huisvesten van de Einstein Telescoop. “Uiteindelijk zijn we op zoek naar bepaalde types hard gesteente. Het kost meer moeite om hierin te boren, maar het is wel erg stevig. Er is geen extra ondersteuning nodig. Vooral voor de drie hoekpunten, waarvoor grote zalen uitgegraven gaan worden, is dat belangrijk. De uitdaging is om drie locaties te vinden waar deze ‘goede’ grondlagen op dezelfde diepte van rond de 250 meter liggen, en dan ook nog eens allemaal op ongeveer tien kilometer van elkaar, zodat de tunnels voor de zijden van de driehoek er precies tussen passen. Een complexe puzzel.”

Scheuren en grotten

Om die nog wat ingewikkelder te maken: er stroomt ook overal grondwater. “Op sommige plekken komen die stroompjes omhoog als bronnen in het landschap, maar ze kunnen ook heel diep zitten. Bovendien zijn ze vaak met elkaar verbonden tussen verschillende grondlagen. Dat wil je allemaal in kaart hebben. Net als scheuren en grotten, die vaak voorkomen in de overganggebieden tussen grondlagen, door botsingen en vertering in het verleden. Tijdens het boren van tunnels en zalen kom je die liefst zo weinig mogelijk tegen. Water weg-pompen en scheuren verstevigen of opvullen is duur en arbeidsintensief.”

Uiteindelijk moeten al deze zaken samenkomen in een groot 3D-model van de bodem, waarmee de tunnelontwerpers de puzzel kunnen gaan leggen. Vink: “Als je alle ‘speldenprikken’ samenvoegt, kun je simuleren hoe dit gebied de afgelopen honderden miljoenen jaren heeft ‘gedanst’, en inschatten hoe de bodem er op andere plekken uitziet.”

Drones

Deze info wordt aangevuld door een trits ‘gereedschap’ dat zijn werk bovengronds uitvoert. Waaronder ‘vibrotrucks’: voertuigen die met een trilplaat de bodem kort laten schudden. Ieder grondlaag weerkaatst deze trillingen op haar eigen manier, waardoor sensoren aan het oppervlak indirect de samenstelling van de bodem kunnen achterhalen. Vorig jaar trok er al een colonne van deze wagens door het Heuvelland, binnenkort gaan er “zuinigere, kleinere en nauwkeurigere” versies op pad, aldus Vink. Ook wordt erover nagedacht om drones in te zetten. “Deze hangen boven het land om de reactie van mineralen in de bodem op een elektromagnetisch veld te meten. Daaruit kun je de concentraties van deze mineralen, en daarmee het type gesteente, afleiden.”

Toch zijn met een 3D-model van de bodem nog niet alle puzzelstukjes verzameld. “Ook bronnen van ‘ruis’ worden in kaart gebracht, met trilsensoren op de bodems van de boorgaten. Denk aan trillingen veroorzaakt door windmolens of autowegen, maar bijvoorbeeld ook door een bos bij harde wind. En door aardbevingen: in dit gebied kunnen minimale bewegingen langs een breuklijn voorkomen. Het is niet onoverkomelijk als je tunnel net door of in de buurt van zo'n breuklijn zit, maar dat vergt wel meer onderhoud en reparaties.”

Grond afvoeren

En dan is er nog de bovengrondse logistiek. “Tijdens de bouw worden er gigantische hoeveelheden aarde – denk aan een paar miljoen kuub – omhoog gehaald. Dat zal bij één of meerdere hoekpunten naar buiten gaan. Daar denken we ook alvast over na. Kun je dit hier efficiënt afvoeren, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van een treinspoor in de buurt, of eventueel ter plekke verwerken, zonder al te veel overlast voor de omgeving en vervuiling van het landschap?”

Puzzelen voor gevorderden dus. Wat als de bodem toch grilliger lijkt dan gehoopt? Gaat het hele feest dan niet door? “Nee, technisch gezien zul je de detector vrijwel altijd kunnen bouwen. Maar in tegenvallende grondlagen is dat wel veel duurder. In dat geval kun je je afvragen: is dat het waard? De geologie is immers het meest bepalend voor de totale kosten van het project.” Maar zover is het nog niet. Eerst moet er nog een heel vat aan kennis aangeboord worden.

“JE WEET NOOIT WAT JE ONTDEKT”

Wat als Limburg de Einstein Telescoop niet binnenhaalt? Is de hele bodemstudie dan voor niks geweest? Nee, absoluut niet, zegt Vink. Het bodemonderzoek levert ook de nodige ‘bijvangst’ op. “Gescheurde rotsen en ondergrondse waterstromen zijn voor ons vervelend, maar voor anderen juist interessant.” Denk bijvoorbeeld aan de winning van drinkwater, of het gebruiken van de warmte van dit water als duurzame energiebron – zogeheten

geothermie. In tijden van schaarste en klimaatverandering niet onaantrekkelijk. “De benodigde gesteentes en technieken zijn hier relatief makkelijk en goedkoop te testen. Elders in het land liggen deze grondlagen op kilometers diepte. Dan wil je zeker weten of het werkt, voordat je daar gaat boren.”

En ook projecten rondom natuurbehoud kunnen profiteren, zegt Vink. Zo is kennis over mineralen en verontreinigingen in

de bodem en bronwater nuttig bij het beschermen van bepaalde kwetsbare plantensoorten. “Plus, zoals altijd met dit soort grote projecten, kan deze studie nieuwe en innovatieve technieken of meetapparatuur opleveren, bijvoorbeeld op het gebied van tunnelbouw. Je weet nooit wat je ontdekt.”

Maar ook fundamenteel is het heel interessant, besluit Vink enthousiast. “Wat het gebied complex maakt, maakt het ook

zo fascinerend. De bodem is een soort speelfilm van de historie van dit gebied.” De eerste geologische ontdekkingen vonden al plaats. “In de buurt van Epen troffen we het oudste gesteente aan dat in Nederland aan het maaiveld komt. Met 328 miljoen jaar bleek dat bijna vier miljoen jaar ouder dan het vorige record.” En passant raapte Vink direct een fossiel van een plantje op, het oudste met de hand ontdekte fossiel in Nederland.

colofon

Redactieadres

Lenculenstraat 14
Postbus 616
6200 MD Maastricht
T 043 - 38 85 390
E observant@maastrichtuniversity.nl
W www.observantonline.nl

Stichtingsbestuur

Anita Jansen (vz), Samantha Cijntje, Liesbeth Lijnzaad, Hanneke Ramakers

Redactieraad

Piet Eichholtz (vz), Birsen Erdogan, Lisbeth Evers, Juul Hennissen, Linde Kattenberg, Angélique de Rijk, Thomas Vaessen, George Vogelaar

Redactie

Riki Janssen
(hoofdredacteur) 043 - 38 85 384
Wendy Degens 043 - 38 85 382
Cleo Freriks 043 - 38 85 386
Maurice Timmermans 043 - 38 85 381
Dennis Vaendel 043 - 38 85 383

Redactie-assistent

Marion Janssens 043 - 38 85 390
Aan dit nummer werkten verder mee:
Line-Marie Eichorst, Puck Füsers, Stephanie Meeuwissen, Simon Wirtz

Fotografie

Ellen Oosterhof, Joey Roberts

Illustraties/Opmaak/Basisontwerp

Simone Golob, www.sgiv.nl

Vertalingen

o.a. door B. Wall & P. Nekeman, Maud Bovelandier

Druk

Janssen/Pers Gennep

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen zie www.observantonline.nl/Mededelingen of www.observantonline.nl/English/Announcements

Advertenties

Voor regionale en interne adverteerders: www.observantonline.nl/Adverteren-en-Paartjes

marion.janssens@maastrichtuniversity.nl

Voor overige adverteerders:

Bureau Van Vliet, 023 - 57 14 745,
m.dewit@bureauvanvliet.com
www.bureauvanvliet.com

(Voor Paartjes zie info bij Paartjes)

Abonnementen

Observant wordt gratis verspreid op de universiteit en op diverse locaties in Maastricht.

Belangstellenden kunnen Observant thuisgestuurd krijgen voor € 37,00 per academisch jaar.

HOP

Observant is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk worden overgenomen

paartjes

Voor hetzelfde geld staan de paartjes iedere week ook op internet:

www.observantonline.nl

NEED A CHECKUP WITH A GYNECOLOGIST? IT WILL BE COVERED BY YOUR HEALTH INSURANCE. CALL 0031433210310 OR VISIT WWW.PARKWEGKLINIEK.NL

Paartjes

Lever uw paartjes-advertentie digitaal in, zie www.observantonline.nl Vóór dinsdag 16.00 uur ingeleverde Paartjes verschijnen de donderdag daarop in de krant. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de Paartjes en behoudt zich het recht voor om zonder opgave van reden Paartjes te weigeren.

DE MEDEDELINGEN VAN DE UNIVERSITEIT, FACULTEITEN, SERVICECENTRA EN STUDENTEN- ORGANISATIES ZIJN TE VINDEN OP WWW.OBSERVANTONLINE.NL

Agenda academic ceremonies Aula Minderbroedersberg 4-6

08-06, 10.00 h Nino Bogveradze	20-06, 10.00 h Henrique Jerônimo Bezerra
08-06, 13.00 h Adam Jake Sellers	Marcos Double Doctoral
08-06, 16.00 h Prof. dr. Fred R.A. Zijlstra	Degree Maastricht University -
afscheidscollege	Universidade de São Paulo
09-06, 10.00 h Inka Eberhardt	20-06, 16.00 h Jules Stouten
09-06, 13.00 h Vincent M. Meyer	21-06, 10.00 h Frauke Anna Stehr
09-06, 16.30 h Dr. ir. Joost Lumens	21-06, 13.00 h Rodolfo de la Vega Amador
12-06, 13.00 h Frank E.C.Sina	21-06, 16.00 h Lucia Leontiev Double
12-06, 16.00 h Madeleine Clare Sumption	Doctoral Degree Maastricht
13-06, 10.00 h Imke M.A. Reinders	University and the Scuola
13-06, 13.00 h Alexander Michael Koch	Superiore Sant'Anna
14-06, 13.00 h Sumit Kumar Double Doctoral	22-06, 10.00 h Lena Pieper
Degree Maastricht University	22-06, 13.00 h Sheetal Chaudhuri
- Hasselt University 15-06,	22-06, 16.00 h Michiel A.G.E. Bannier
10.00h Marta Poyo Solanas	23-06, 13.00 h Karin Catharina van den Berg
15-06, 13.00 h Charlotte Mueller	23-06, 16.30 h Dr. Marjolein L. Smidt
15-06, 16.00 h Esther Adriana Boudewijns	inauguratie
16-06, 10.00 h Sara Souto-Miranda Double	26-06, 16.00 h Jackson Tyler Boonstra
Doctoral Degree Maastricht	27-06, 10.00 h Maurice Sopacua
University - Universidade de	27-06, 13.00 h Milena Agata Ślęczkowska
Aveiro, Portugal	27-06, 16.00 h Prof. dr. Saskia Klosse
16-06, 13.00 h Lucas J.M. Heijmans	afscheidscollege
19-06, 13.00 h Mathew Francis	28-06, 10.00 h Sanghamitra Pati
19-06, 16.00 h Delia Irene Fernández de	28-06, 16.00 h Yawen Wang
la Fuente Double Doctoral	29-06, 16.00 h Tuğçe Varol
Degree Maastricht University	30-06, 10.00 h Giuseppe Zaccaria
- Universidade of Santiago de	30-06, 13.00 h Anne Marjan Daniels
Compostela	

THE ANNOUNCEMENTS OF THE UNIVERSITY, FACULTIES, SERVICE CENTRES AND STUDENT ORGANISATIONS CAN BE FOUND ON WWW.OBSERVANTONLINE.NL

Maastricht University

Interne vacatures

Voor uitgebreide informatie, raadpleeg de website www.maastrichtuniversity.nl. Klik op de link "Werken bij de UM" en vervolgens op "Vacatures". Schriftelijke sollicitaties o.v.v. vacaturenummer op brief en envelop (of elektronisch solliciteren via de vacaturewebsite) richten aan de afdeling HRM van de betreffende faculteit of beheerseenheid (Postbus 616, 6200 MD Maastricht).

www.maastrichtuniversity.nl

“Ik vind het fantastisch dat ik nu al de kans krijg om me te ontwikkelen als leidinggevende”

Alexandra Plaum
AIOS verzekeringsgeneeskunde en regievoerder

Alexandra had een plan. Na haar studie geneeskunde in Maastricht wilde ze zich specialiseren tot psychiater. Tot ze een studiegenoot tegenkwam op de diploma-uitreiking. Die was razend enthousiast over haar werk bij UWV Sociaal Medische Zaken. En dat werkte aanstekelijk. Lang verhaal kort: Alexandra rondt volgend jaar haar opleiding tot specialist arbeid & gezondheid af én ze is regievoerder van haar Sociaal Medisch Centrum (SMC).

“Als psychiater ga je vooral met je patiënten in gesprek. Dat doe ik hier ook. Veel van onze cliënten ervaren psychische klachten. Of ze ervaren stress of somberheid door hun lichamelijke klachten. Arbeidsongeschikt zijn en aan de kant moeten staan, gaat gepaard met emoties. Mensen gaan zo verschillend om met tegenslag en dat fascineert mij. Soms verrassen ze me met hun enorme veerkracht. Maar ik zie ook hoe bijvoorbeeld armoede of een klein sociaal netwerk problemen kunnen vergroten.”

Geef de rozen water, niet de brandnetels

“Ik ben heel geïnteresseerd in mensen. Ik vraag mijn cliënten wat hun leven de moeite waard maakt. Voor sommige cliënten is het moeilijk om te zien wat er allemaal wél goed gaat. Ze krijgen niet vaak een complimentje. Ik probeer hen aan te moedigen. ‘Geef de rozen water’, zeg ik dan. ‘Niet de brandnetels’. Als ze zo durven te kijken, gaat hun leven er al een beetje anders uitzien. Ik zie op een dag verschillende cliënten, maar voor elke cliënt ben ik dé dokter van UWV. Dat realiseer ik me heel goed. Ik stem steeds opnieuw op mijn cliënten af; tegen de een ben ik wat strenger, tegen de ander wat lossier, ik pas mijn taalgebruik aan, spreek dialect als mensen dat prettig vinden. Ik licht de cliënt in over zijn rechten én zijn plichten. Wij helpen en steunen, maar de cliënt moet zelf ook aan de slag.” “Je leert hier sterk in je schoenen te staan” “Niet elk spreekuur is prettig. Soms kom je ook weerstand of zelfs agressie tegen. Daarom leer je hier om sterk in je

schoenen te staan als professional. Leer je je eigen emoties te herkennen en te hanteren. Het is belangrijk om bij de feiten te blijven, want als beoordelaar neem je besluiten die grote gevolgen voor een cliënt hebben. In de opleiding is aandacht voor het omgaan met weerstand, je wordt ook goed getraind in gesprekstechnieken. Daarnaast kun je altijd bij je praktijkopleider en je mentor terecht. En bij het team, niet te vergeten.

Samen met onder andere zeven artsen, arbeidsdeskundigen, teamondersteuners, medisch secretaresses en sociaal-medisch verpleegkundigen vormen wij één SMC. Eén team dat er voor de cliënten in de Ziektewet en de WIA in onze regio is. Samen met Luc, mijn maatje regievoerder en een bedrijfskundig manager geef ik als regievoerder leiding aan dit team. Ik vind het fantastisch dat ik nu al de kans krijg om me te ontwikkelen als leidinggevende.”

Ik kom sneller tot de kern

“Toen ik hier als pas afgestudeerd arts binnenkwam voelde ik me meteen serieus genomen. Binnen het SMC heerst een leuke sfeer, er is een echt samengevoel. Je bent er voor elkaar én voor de cliënt. In een SMC werk je op basis van gelijkheid. We zijn allemaal professionals, met ieder zijn eigen expertise. Daardoor zie je steeds nieuwe invalshoeken en ontwikkel je nieuwe inzichten. Je hoort wat er bij de anderen speelt en dat helpt je om je eigen werk

beter te doen. Ik krijg veel informatie van de medisch secretaresse die het dossier voorbereidt en van de sociaal-medisch verpleegkundige die de voorgesprekken doet. Daardoor kom ik sneller tot de kern tijdens mijn afspraak met de cliënt en kan ik ook meer afspraken op een dag plannen. Voor de cliënt is het fijn dat hij daardoor sneller geholpen wordt en meer aandacht krijgt.”

Je hoeft het niet alleen te doen

“Volgend jaar rond ik mijn specialisatie arbeid & gezondheid af. Eén dag per week besteed ik aan mijn studie. Je studeert in werktijd, dat voelt heel luxe. Wat ook fijn is, is dat je het hier niet alleen hoeft te doen. Als je iets wettechnisch wilt weten of wilt sparren over een specifiek ziektebeeld, loop je even bij een collega binnen. En hoewel je zelfstandig besluiten neemt, worden die wel gecontrasigneerd door een geregistreerde specialist arbeid & gezondheid. Er hangt voor de cliënt immers veel van jouw besluit af. In het begin moest ik er even aan wennen dat je niet zelf kunt behandelen, nu mis ik dat niet meer. En die witte jas uit de kliniek mis ik ook niet. Ik vind het fijn dat ik mijn ambities in deze baan kwijt kan en dat ik toch een geregeld leven zonder diensten heb. Zelfs met de opleiding en het regievoerderschap erbij houd ik nu tijd over voor mijn hobby's, zoals paardrijden en vioolspelen.”

Kijk je graag verder dan diagnose en behandeling? Kijk op brederperspectief.nl

